

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Boaie bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Până când?

Fraude... Zilnic fraude proaspete, multe, mari, senzaționale. La petrol, la păduri, la domenii, la C. F. R., la regimente, școlă, prefecturi, pretutindeni, fără întrerupere. Le așteptăm în fiecare dimineață, cum așteptăm cornurile calde. De zece ani ne-am obișnuit cu narcoza lor națională, încât ne-a devenit necesitate patriotică.

Și — în ciuda strămoșilor cari au decretat imprudent că: *quotidiana vilescunt — le așteptăm zilnic cu frică și înfrigurare nouă. Atât este de ineputabil talentul nostru, încât zi de zi știe să imprumute forme nouă, nebanuit, aceluiași invariabile și inerorabile legi a jafului universal. Unele tâlhării impun prin grandioarea proporțiilor, altele prin îndrăzneala lor, prin ușurința cu care ar fi putut fi descoperite, prin ingeniositatea ticluirii, prin admirabilul spirit de organizație, care însușie serii întregi de funcționari, dela acur și portar până sus la vârful scării valorilor jefuitoare, în slujba aceluiaș gând de furt sistematic; prin virtuozitatea cu care se adăugăur creatul și inexistențel: imprumutul din străinătate, de pildă.*

Prins în această furtunoasă horă națională, tu contribuabil uluit, nu ai vreme să mai calculezi cât s'o fi furat, în definitiv, în cei zece ani din urmă; uiți să te mai întrebi, de ce umblă cerșind la porți închise țara, care și-ar putea acoperi întreg bugetul din bogățiile ei naturale, fără a cere o lăscăie dela cetățeni; nu mai auzi vaietele mizeriei în care se sbat milioane de robi ai gliei, pe cel mai mănos pământ al Europei; dimpotrivă, te bucuri aflând măcar în felul acestu de existență atâtor bogății pe cari tu nici nu le-ai bănuit și aștepti cu nerăbdare ziua de mâine, ca să vezi dacă — mai ales după certarea ce ne-a trimis Dumnezeu cu seceta mistuitoare — tot mai se găsește ceva de furat în mândra noastră țară?!

Nu uita, să admiri și neîntrecutul talent al generației de cărturari, care dă lumii acest spectacol fără pereche. Este talent numai în parte moștenit din Fanar. S'a cultivat și a ajuns la desăvârșire în școala fără Dumnezeu alui Haret! Grăbește deci, de feliicită pe dl Angheliescu, vrednicul urmaș, care în loc de religie și morală a sport în școală sportul, pentruca viitorii eroi ai tâlhăriilor să-și câștige istețime suficientă la evadarea din Văcărești, devenit loc de vilegiatură foarte apreciat în „lumea bună“. De-acum poți dormi liniștit: neamul marilor pungăși nu se va stinge și rubrica fraudelor din gazete este asigurată pe decenii!

Să nu te întrebi, însă, contribuabil amărât, până când va dăinui această sarabandă a jafului. Până când o va mai răbda Dumnezeu? Până când o va mai îndura nenorocital scurmător al gliei? Căci s'ar putea întâmpla să ai visuri rele: să vezi, în zare, o pădure de pluguri străformate în furci și de ele atârând tot câte un ucenic al școlii fără Dumnezeu!

Cărturari ai neamului, revizuiți-vă conștiințele!

De-ale școlii

— Noua programă analitică — Sportul și orele de religie —
de Pr. IOAN BORZA

Am urmărit, cât mi-a fost posibil, articolele recente din presă referitor la chestiunile școlare, pe cât de actuale pe atât și de îngrijorătoare. Dar, în liniștea parohiei, mai mult am cugetat asupra unor lucruri de o capitală însemnătate pentru viitorul apropiat atât al bisericii cât și al societății laice, asupra cărora pare-că nu s'a insistat până acum de ajuns, (stăruiește în deajuns presa bisericescă de orice confesiune).

Reformele școlare, deosebit de originale dar în perfect acord cu spiritul zilei, ne-au adus sau vor aduce trei fapte. întâia: introducerea programei analitice, cu rezultatele cunoscute. A doua: introducerea și încurajarea până la absurd a sportului, pentru pregătirea atletilor sau a vânjoșiei corporale, ce după credința patronilor ne lipsește. Și a treia: persecutarea până la sacrilej și aproape eliminarea studiului și practicei religiei.

Și făuritorii acestui sistem au dreptate...

Dacă azi, când științele s'au ramificat la infinit, când pentru exhaustarea câte unui singur ram din cutare materie îți trebuie o viață, s'a introdus o programă analitică care îl poartă pe elev până la tâmpenie prin toate amănuntele alor vre-o 10 materii, a fost natural să introducă și sportul excesiv, pentruca dezvoltarea mușchilor să grăbească slăbirea spiritului și abrutizarea să nu întârzie prea mult. Și tot natural a fost să suprimă, aproape, și singurul izvor de forțe morale, religia, stimulentele tuturor faptelor mari, baza puternică pe care razimă și s'a răzimat ordinea bună a omenimii, și singura mângăere a omului, pentruca tâmpit prin aglomerarea amănunțelilor tuturor studiilor, infinit de vaste, răpindu-i-se timpul și puțința oricărei reflexii, să fie și imoral, ca astfel școala de azi să dea un elev tip: fructul ministerelor de instrucție din România-Mare, veacul al XX-lea, la 10 ani după înjghebură cu jertfe de sânge a României-Mari.

Luăți chimia. Priviți formulele dela O și H până la al 87-lea, pare-mi-se, element. Apoi dela cele mai simple combinații cu un O și doi H până la cele mai complicate formule și faceți, ba nu, închipuiți-vă, calea întoarsă a analizei a tot ce e materie pe acest glob. Apoi matematicile în toate detaliurile tuturor formulelor până la proporțiile ce pot lua combinarea numerilor infiniți. Apoi astronomia, fizica cu ramii ei dela electroni până la cel mai mic și mai mare șurub al cutărei mașini. Treceți în istorie dealungul miilor de ani cu numele proprii, anii, războaiele, păcile, etc., literaturile dar nu curente și caracterizări generale, ci stu-

dierea operelor singurate cu tot ce cuprind; apoi limbile cu gramaticile lor; adogați lectura privată, revistele a căror citire la unele licee e obligatorie; apoi orele de muzică și dexteritățile, etc. etc., și spuneți: e posibil unui elev să-și imaginezeze în memorie, căci numai de memorie e vorba, tot ce pretind profesorii specialiști?! — Săracă filozofie sintetică a dlui I. Petrovici, cât ești de batjocorită de școala autorului tău! Și dacă s'ar afla cineva să zică da, rog răspundă dacă acel elev — rege al memoriei — după atâta memorizare este el de fapt un intelectual, care să se poată distinge în judecata sănătoasă, vânjoasă și elastică? Desfid pe oricine să-mi dovedească aceasta. Că sistemul a roșt și este practizat, cu succes, la alte popoare nu ne interesează dacă la noi, cu înțelegerea noastră de aplicație, nu reușește.

În perioada după epoca de aur a produsului minții pe aproape toate terenurile, în loc de o școală a sintezii, care singură va avea rost în viitor, care în haosul materiilor să dea puncte de orientare și principii călăuzitoare, s'a procedat invers. Spre bietul creier fraged al copiilor, supus și atâtor altor impresiuni inerente vârstei, au dat drumul puvoiiului de amănunte pentru a-l surmena și a-l reduce dela scopul pentru care l-a creat Dumnezeu de a fi organ al rațiunii — la un depozit supraîncărcat cu nimicuri. Cel care ar mai ezita în această privință, să cugete la produsul literar și științific al timpului. Anual apar mii și zeci de mii de volume numai la noi. Poftim și le... analizează. E ridicoll! Și dacă le-ai analizat, la sanator cu tinel!

Iar pentruca programa analitică să-și ajungă apogeul nebuniei, a avut lipsă de concurența trupului. A servit-o bogat sportul. A, da, dacă am trăi timpul de glorie al Spartanilor, ori cel de umilire al gladiatorilor, — cari aveau o țintă cu dezvoltarea trupului, — am înțelege. Dar azi? Ce rost are sportul azi, așa cum se face? Sănătatea trupului? — E dureros, că „marii bărbații“ ai noștri confundă sănătatea trupului cu excesul atleților de bălciu. Numai aceia cari își încoardă picioarele să sară doi metri înălțime, sau să întrecă măgarul în fugă sunt sănătoși? Ar urma ca toți ceilalți să fie bolnavi. Apoi e și trudă zadarnică. Nu vor ajunge elevii patronilor sportului la puterea musculară a unei gorile niciodată. Corp sănătos înseamnă a fi normal: a avea un stomac bun, plămâni sănătoase și sânge curat și aceste le au și acei lipsiți de ambiția de a întrece în fugă, salt și putere toate dobitoacele lumii.

Câtă energie nu se pierde pe miile de

terenuri de întreceri?! Dacă energia aceasta pierdută în încordări violente de gâturi, pân-tece și membre s'ar cheltui, deopildă, pentru aprofundarea și asimilarea adevărilor eterne ale religiunii, ori în discuții vii asupra atâtor probleme, în căutarea de principii sănătoase, nu s'ar da oare o îndrumare mult mai nobilă energiei tinerilor neamului nostru?!

Reducerea orelor de religie la minimul posibil la liceul superior, e o crimă împotriva neamului, crimă pe care programa analitică în miopia ei nu o vede, dar este o urmare logică a sportului excesiv, care tinde la suprimarea a tot ce este spiritual.

E interesant cum acum după războiu totul se reduce la un fel de sport. Ce este anume predarea materiilor cu nesfârșitele amănunte, dacă nu un sport de trecere în galop? Parcă vezi pasul iute și încordat al elevilor cum fug când după un profesor când după altul, cari au o grabă de sportsmani. Examenele de bacalaureat, cu comisii la întâmplare, ce sunt dacă nu un sport de întrecere în cunoașterea amănun-telor infime între prof. universitari și cei secundari, pe contul elevilor?! Și chiar toată administrația școlară, cu nesfârșitele legi, ordonanțe și contraordonanțe, controversate, agitări, etc. nu este oare tot un sport?! Sport al memoriei e înșuși pregătirea personală a elevului, dacă se poate vorbi de o pregătire a elevului, de a-și acumula până la saturație toate fărâmiturile materiilor de studiu.

Cum am mai zis altădată: ne amenință bestia...

Programa analitică nedestoinică din fire pentru a educa, respective instrui, generațiile din veacul al XX-lea, lovită la mir de înșuși creația ei: sportul sălbatec ce consumă energii în dauna spiritului, care de altcum e redus la simplul titlu de regisor inactiv; crima persecuției studiului și practicii — singura ne-ar putea salva, constituie una dintre cele mai îngrijorătoare probleme ale prezentului. Dela deslegarea acestei probleme — care

nu e și nu poate să fie închisă, ci e ținta observațiilor și a discuțiilor aproape pe toată linia — va depinde viitorul nostru al tuturor.

Biserica să refuze: fi e prima și cea mai grea datorință azi. Toți bărbații iubitori de cultură, de cinste și buni creștini și mai ales profesorii de toate categoriile trebuie să se ridice ca unul spunând sus și tare: N'avem lipsă de atleți; mai bine un savant credincios, fie și debil, decât o mie de atleți depravați. Să se revină și să se reducă deci orele de educație fizică și să se înmulțească orele de educație sufletească!

Dacă nu se va ajunge la asta, ne putem aștepta la cele mai triste urmări.

Pentru frații din Mexico

La ziua Crucii biserica Blajului se va ruga pentru năpăstuiții nebunului Calles

Toată lumea cunoaște prigonirile fără seamăn, pe cari trebuie să le îndure — mai nou și sub pretextul unui »complot catolic« pentru asasinarea președintelui Obregon — frații catolici din Mexico. Este nemaipomenit ce suferă, de peste 2 ani, biserica martiră din această republică americană. De aceea nu e mirare, că întreg catolicismul a ridicat cuvânt de protest contra barbariei președintelui Calles și a satrapilor săi, cari țin să păteze cu sânge civilizația veacului nostru.

La aceste proteste se alătură acum și smerita acțiune a bisericii noastre, care, prin rostul I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile, dispune rugăciuni publice pentru ușurarea sorții deosebit de grele a fraților din Mexico.

Iată acest ordin dela 12 Iulie c. al mitropolitului din Blaj:

Unui dintre semnele cele mai mămurite după cari se poate cunoaște adevărata biserică a Domnului este prigonirea. „Cum m'au prigonit pe mine și pe voi vă vor prigonii“, a spus Mântuitorul, ca să se dovedească limpede că „nu este mai mult învățăcelul decât dascălul său“. Biserica una, sfântă, catolică și apostolică, a fost ținta tuturor iuptelor, tuturor urilor, tuturor prigonirilor. Și când părea că o pace mângâitoare

o apăra într'un colț de pământ, într'altul tot atunci naia lui Hristos era isbită de cele mai furioase valuri.

Așa și astăzi. O liniște oarecare încunjura biserica în unele țări, într'altele porțile iadului acum se silesc mai turbat să o înfrângă. Necăiri însă prigonirea n'a ajuns la proporții atât de dureroase ca în Mexico. De câțiva ani în această țară suntem martori la întâmplări care ne amintesc întâi ani de viață ai creștinismului. Preoți și misionari alungați, călugărițe maltratate, episcopi exilați, altare pustiite, biserici devastate, seminarii închise, comori sfinte furate, creștini întemnițați și uciși; toată mânia spiritelor întunecului deslănțuită, iată de ani de zile, peste credincioșii și peste păstorii turmei lui Hristos.

Se turbură sufletul nostru de jale și de durere cugetându-ne la suferințele fraților noștri pe cari nu-i putem apăra decât cu rugăciunile noastre.

Deci, pentru ca să împreună rugăciunile noastre cu ale tuturor neamurilor pământului dispunem ca la 14 Septembrie c. ziua Înălțării sfintei Crucii, în fiecare parohie, după sf. Liturgie să se rostască de cinci ori Tatăl nostru și Născătoarea, după ce în predica din aceeași zi, cetind scrisoarea aceasta a Noastră preotul va îndemna pe fii noștri sufletești la rugăciune pentru frații prigoniiți din Mexico.

Un nou congres al „Alianței pentru înfrățirea popoarelor prin biserică“. La sfârșitul lui August — exact în ziua de 2 August, când s'a semnat la Paris pactul Kellogg — s'a deschis, la Praga, al șaptelea congres al cunoscutei „Alianțe mondiale pentru înfrățirea popoarelor prin biserică“.

Consecvență tradiției sale, biserica Română n'a participat nici la acest congres, care a fost trinit. altfel, la vre-o 500 participanți aparținând tuturor celorlalte nuanțe religioase creștine. Patriarhul ortodoxiei române figurând între patronii acestei „Alianțe“, a fost

☐ ☐ Foia „Unirii“ ☐ ☐

Din Polonia catolică

Câteva momente mai însemnate dela congresul euharistic din Lwów

de Pr. Victor Pop-Uileș

II

Punctul culminant al congresului au fost *serbările de Duminecă, (17 Iunie)*: liturgia solemnă și procesiunea grandioasă de încheiere. La 10 ore a. m. pe terenul de sport al socoliștilor s'a celebrat *liturgia solemnă*, sub cerul liber, din partea Em. Sale Cardinalului-primat al Poloniei, asistat de toți episcopii prezenți. Tabloul a fost de-o măreție și solemnitate emoționantă. S'au trăit clipe, cari au lăsat în suflete impresii neșterse toată viața. Închiptuiți-vă un câmp-șes în parcul Sztreszka, ridicat dela natură jur-impresur, ca un gigantic amfiteatru roman. Pe acest splendid teren de sport și jur împrejurul lui o mare de oameni, de aproape 100,000, fără deosebire de clasă și cultură, alături prinți și țărani, nobili și muncitori, armată, cler și laici, toți într'un gând și într'un spirit, toți într'o sfântă reculegere și evlavie, în jurul altarului ridicat în mijloc, aducând omagii euharisticului Isus, ce stăpânea ca un rege în sf. sacrament, de pe altar, de asupra acelei imense mulțimi credincioase.

Altarul era frumos împodobit cu emblema și culorile Papei și ale Poloniei. Mulțimile se adunaseră încă de pe la 8—9 ceasuri, așezându-se într'o ordine exemplară în jurul altarului,

cei din oraș și peregrinii dela sate fiecare la locul său, cu drapel și prapor. Ordinea a fost susținută de socoliști. Valurile de oameni s'au cutremurat și a fost un moment feeric, când s'a ivit clerul nenumărat cu crucea în frunte, înaintând spre altar. După semnul sfânt, conductul l-au deschis cei 150 elevi ai Seminarului, în cămași albe; veneau apoi diaconii în ornate aurite, urmați de șirul lung al preoților și prelaților, după cari episcopii în haine lungi cu toga violetă ținută de clerici, fiecare cu cârja pastorală și în urma lor Em. Sa *Primatele Hlond*, în purpură de cardinal. Primatetele și episcopii au luat loc pe podiul și treptele altarului, iar imediat în cerc în jurul altarului urmau preoți și clerici, ordinele religioase, reprezentanții autorităților civile și militare, școlile și apoi masele de credincioși și peregrini, veniți din cele mai mari depărtări.

Imbrăcând Em. Sa Cardinalul ornatele de liturgie, a sunat trâmbița și s'a început sf. liturgie sub un soare splendid, în fața asistenței enorme străbătută de cea mai adâncă evlavie. Cântările au fost executate foarte precis de un puternic cor cu orchestră al elevilor și elevelor școlilor secundare din Lwów, sub conducerea profesoarei *Adam Csok*, emoționând până la lacrimi întreaga asistență. La prefacere o pădure de stindarde și prapori din toate părțile s'au închinat spre altar.

La sfârșitul liturghiei a predicat episcopul *Okoniewski*, care plecând din cuvintele din Apocalipsă (5, 11—2): „Vrednic e Mielul, care s'a junghiat, să primească cinste și mărire“, a făcut o asemănare între viziunea apocaliptică și între ceace se întâmplă la acest

congres, unde aproape 100,000 adoară pe Mielul lui Dumnezeu în sf. Sacrament al Euharistiei. Această închinare euharistică e cel mai puternic acord al Cultului religios, fiind și înomina necesară, căci singur Isus — care și după înălțare a rămas între noi în taina sfântă, ca un puternic izvor de grații — va putea odihni sufletul omenească frământat și va putea satisface și potoli dorul omenească după Dumnezeu. Iși încheie cuvântarea inspirată cu îndemnul ca toți să ne deschidem inima spre a ne adăpa din acest puternic fluviu de grații, ce curge neîntrerupt din inima lui Isus, prin sf. sacrament în inimile omenești însetate. Vorbirea avântată a episcopului s'a făcut auzită de toată asistența cu ajutorul gigantofonului.

A urmat apoi punctul culminant: *Cardinalul Hlond* a dat dela înălțimea altarului peste întreaga asistență ingenunchiată în liniște profundă, binecuvântarea papală, după care lumea s'a împrăștiat în cea mai perfectă ordine.

La ora 4 d. m. a avut loc minunata *procesiune euharistică*, care a început dela biserica sf. Elisabeta, având a traversa strada principală până la piața Mariană, unde lângă statua Vergurei Maria era pregătit un altar și un amvon.

Lwówul nu a văzut nicicând o așa impunătoare manifestație religioasă, o procesiune în astfel de dimensiuni pătrunsă de cea mai adâncă pietate. Procesiunea o deschidea batalionul de inf. 19 cu stindard și orchestră. Grupele de peregrini, cu prapori și icoane, erau postate într'o ordine exemplară de 2 părți ale străzii dealungul, până la piața Mariană. După șirul lung al clericilor și preoților, prelaților și

numai firec, ca secția românească, înființată acum patru ani, să-și aibă reprezentanții săi la congresul dela Praga. Membrii delegației române au fost: arhim. I. Scriban, prof. I. Mihailescu, și prof. Gh. Ispir, alăturându-li-se și un preot luteran din București, d. Honigberger.

Că ce rezultate va fi atins această nouă conferință, încheiată în 31 August, a reprezentanților unor culte atât de diferite (și aici ne gândim mai ales la diferențele enorme dintre ortodoxie și oricare dintre multele forme ale protestantismului), nu știm până în momentul când scriem aceste, dar, gândindu-ne la „realizările” congreselor dela Stockholm și Lausanne, putem spune — fără teama de a fi desmințiti —, că nici la Praga nu se va face mare scofală. Ba, dacă delegația bulgară va fi ridicat, cum amintește într'un raport arh. Scriban, chestia Dobrogei, nu-i exclus, ca ortodoxia noastră (care de astădată n'a mai trimis nici un mitropolit pentru „înfrățire”), să ajungă în sfârșit și ea la convingerea, că ar putea să mai slăbească cu dragostea față de numita „Alianță”, care va ajunge să facă, pe încetul, mai multă politică decât viață bisericească.

Dar asupra rezultatelor acestui congres sperăm să mai putem reveni.

Sfințirea bisericii din Șieu-Odorheiu. Dintr'o corespondență mai lungă, sosită cu înțrziere, aflăm, că Preasfințitul Gherlei a sfințit la 18 August c. biserica din Șieu-Odorheiu, unde a fost primit cu obișnuitele manifestări de bucurie (călăreți, fanfară ș. a.) ale credincioșilor noștri, plini de cea mai adâncă reverință față de înaltele fețe bisericești cari se pogoră în mijlocul lor.

Insoțit de canonicul D. Vaida și de prof. Dr. G. Bob, Preasfinția Sa a început actul sfințirii, după ritual, încă din preziua, pentru ca a doua zi să-l desăvârșească în mijlocul unei

episcopilor urma sub un baldachin Em. Sa Cardinalul-primat, purtând sf. sacrament, precedat de un șir dublu de fete îmbrăcate în alb, cari preserau flori în drumul sf. sacrament, cântând: „Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul Sabaot, plin e ceriul și pământul de mărirea Lui”. Ordinele religioase și o lume imensă încheia procesiunea. Deși ploaia a căzut întreg timpul de o oră al procesiunii, lumea nu s'a conturbat ci a asistat și urmat procesiunea cu toată evlavie. Pe drum elevii diverselor școli, pe lângă cari se trecea, întâmpinau cu cântări și cor sf. sacrament. Strada era frumos pavozată cu covoare, flori, embleme și stindarde, tot asemenea și piața mariană, unde sosind procesiunea, pe altarul improvizat, s'a făcut, din cauza ploii, numai o scurtă rugăciune, după care s'a dat binecuvântarea cu sf. sacrament, care a fost dus apoi în biserica catedrală din acea piață, unde prin un serviciu divin, cu predică, s'au încheiat serbările congresului.

Luni, în 18 Iunie, preoțimea participantă la congres a convenit în edificiul Seminarului diecezan, unde i-s'au notificat hotărârile congresului și conform acestora i-s'au dat îndrumările practice necesare pentru promovarea cultului euharistic în special și a vieții religioase în general.

Ne'ndoios că episcopii, preoții și peregrinii participanți la acest congres, împrăștiindu-se la parohiile și vetrele lor, în toate părțile Poloniei, au dus cu sine o nouă viață, un foc sfânt, făcând în satele și orașele lor o vie propagandă pentru cultul euharistic și pentru dragostea față de regele Isus.

Dă, Doamne Isuse, ca cultul și congresele euharistice să pătrundă și în biserica noastră.

mari asistențe de preoți și credincioși, cari s'au adunat până la 5.000 la acest act de serbătoare a credinței. Biserica nouă, deși destul de spațioasă, n'a putut să încapă atâta lume, și astfel predica a trebuit să fie ținută în liber. Ea a impresionat adânc pe toți cei de față și oamenii se fericiau că Dumnezeu i-a binecuvântat cu un arhiereu în pline puteri, care nu pregătă a se cobori, cu toate ocaziile mai însemnate, în mijlocul turmei.

Un banchet, aranjat în școala primară din loc — cu toastele de rigoare, a încheiat această frumoasă serbătoare a credincioșilor preotului Teofil Bocoșiu, care a ostenit atât de mult până s'a ajuns la noua biserică, în care aduce pe viitor lui Dumnezeu jertfa cea preacurată.

Un răspuns

La învinuirea ce mi-s'a adus de-a fi insultat preoțimea *)

În legătură cu cele publicate în nr. 33-1928 al „Unirii”, referitor la chestia pensiilor preoțești, pentru delăturarea unui echivoc și pentru a preveni, cel puțin pentru viitor, anumite bănueli de solul celor debitate la adresa mea în articolul menționat, dintr'un elementar sentiment de respect și colegialitate, de care sunt animat față de tagma noastră, țin să dau o mică lămurire.

În primul loc mă grăbesc a declara, că articolul subsemnatului, publicat în nr. 23-1928 al „Unirii”, a fost inspirat de cea mai curată bunăcredință, pentru a aduce o modestă contribuție la soluționarea chestiunii, care ne preocupă pe toți deopotrivă, dar mai ales pe cei ce, prin forța împrejurărilor, ne găsim foarte aproape de terminul fatal, de a fi scoși la pensie.

Mai aveam însă și un alt motiv de ordin subiectiv — să-i zic sentimental — de a solicita aranjarea echitabilă a chestiunii, cu un ceas mai de vreme. Și anume, rămăsesem orfan de tată la vârsta de 6 ani, împreună cu alți 3 frați. Am beneficiat din fondul de pensie 17 ani de-a rândul, câte 5 floreni anual. De câte-ori citesc prin „Unirea” necrologul cutărui preot, după care rămâne văduvă și orfan, mă îngrozesc, renoindu-mi-se în memorie macabrul tablou și halul în care am rămas, începând cu ziua dispariției tatălui meu, sortit să fiu prins din cea mai fragedă copilărie în vârtejul atâtor suferințe.

Situația de azi a văduvelor și a orfanilor de preoți **) este aidoma cu cea de acum 50 ani în ce privește proviziunea din fondul de pensie. Și atunci, socoteam a fi în drept să afirm, că da, preoțimea a rămas nepăsătoare la atâtea țipete sfâșietoare, fiindcă în decursul vremurilor, dar mai ales după războiu, nu s'a făcut tot ce se putea face și ceea ce inomis trebuia să se facă pentru ameliorarea soartei pensionarilor, cari pe bun cuvânt pot fi clasificați de mucenicii preoțimei. Așa bunăoră, feliul cum a soluționat chestiunea sinodul arhidiecezan din 1927, a nemulțămît pe toată lumea. Dovadă discuțiunile aprinse din timpul recent. Părinții sinodului, cari deși nu aveau mandate limitate din partea Ven. Cler, ci, din

*) Publicând acest mic răspuns al păr. protopop Vasile Urzică dela Alba-Iulia, ținem să subliniem și din partea noastră, că dacă am publicat, fără vre-un comentariu, șirele din rândul trecut ale Frăției Sale, înseamnă că n'am găsit în ele nici cea mai mică intenție de a supăra pe cineva. De altfel pe urma hotărârii mângâitoare luate de ultima conferință episcopescă, chestia a intrat acum în alvia realizării definitive și dacă preoțimea va adera, în sinoadele apropiate, la propunerea ce i-s'a făcut, va fi cea mai bună dovadă că n'a rămas indiferentă față de lipsurile grele ale pensionarilor săi. N. R.

**) Răspunsul e scris înainte de a fi cunoscut hotărârea referitoare a conferinței episcopesci. N. R.

potrivă, toată latitudinea, nici de data aceasta nu au fost norocoși să încadreze în statutele aduse cu acei prilej, măcar cele mai modeste doleanțe ale pensionarilor. Acesta este adevărul pe care i-l constat și-l afirm și acum.

Dar, evident, această constatare nu cuprinde intențiunea de a aduce clerului vre-o ofensă, în sensul că aș fi nesocotit jertfele însemnate, aduse de ven. cler pentru augmentarea fondului de pensii. Tot ce am afirmat eu, verifică zilnic și pe dea'tregul nefericita tagmă a pensionarilor, care, orice s'ar spune, reclamă o grabnică sollicitudine din partea celor în drept*).

Iar aceasta nu este o batjocură, ci cruda realitate.

VASILE URZICĂ
protopop.

Temele congresului euharistic din Sydney. Când scriem aceste șire congresul euharistic din capitala Australiei este în plină desfășurare și sperăm, că asupra momentelor lui mai însemnate să putem orienta și noi pe cititorii „Unirii”.

Pentru azi reținem, după „L'Osservatore Romano” temele aprobate de conducerea congresului, cari aveau să fie dezvoltate acolo din partea reprezentanților celor 10 națiuni principale cari participă la această grandioasă manifestare a catolicismului, teme cari toate derivă din tema centrală a congresului, fixată de sf. Părinte: *Euharistia și Maria*.

Iată aceste teme, după reprezentanții singurategor țării:

1. *Belgia* — Euharistia și datorința noastră față de Preasfânta Fecioară. Trupul lui Hristos dat lumii din partea Mariei.

2. *Spania* — Prețiosul sânge și Presfânta Fecioara Maria.

3. *Italia* — Preoția instituită pentru sf. euharistie și raporturile ei cu Maria.

4. *Anglia*. — Martirii sf. euharistii și încrederea lor în Maria.

5. *Statele Unite ale Americii*. — Apărarea dogmei euharistice și Maria.

6. *Franța*. — Adevărul euharistic și contribuția de dovedire a Mariei.

7. *Canada*. — Congresele euharistice și Maria, regina, steaua și forța animatoare a lor.

8. *Germania*. — Devoțiunea pentru sf. euharistie și exemplul Mariei.

9. *Irlanda*. — Doamna noastră ca model de imitat, după înălțare.

10. *Australia*. — Pentru oratorii din Australia, s'au rezervat, în sfârșit, șase teme, cari și ele au ca obiect tot chestii în legătură cu tema centrală a congresului.

Știri mărunte

Personale. Conferința episcopescă a numit pe păr. canonic Ștefan Roșianu președinte al Comisiunii catehetice mitropolitane.

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe păr. Ioan Oros paroh la Bazna, pe păr. Octavian Pop paroh la Lopadea veche, pe păr. Ioan Feldiorean adm. parohial la Ciuguzel, pe păr. Traian Pop adm. parohial la Berind, iar pe păr. Ioan Suciu adm. parohial la Șerbeni.

— Acelaș a unit pe Sora Tereza Greceanu profesoară de l. franceză la școala normală de fete, iar pe d. Celestin Cherebeșiu profesor de muzică și cântări la școala normală de băieți.

Se vorbește de foamete. În legătură cu slaba recoltă a porumbului — pe care am început să-l importăm din America —, d. N. Iorga scrie în „Neamul Românesc” dela 4 Sep-

*) Că este așa, o dovedește în chipul cel mai eclatant, hotărârea la care s'a oprit conferința episcopatului nostru. N. R.

temvrie c. următoarele: »Orice s'ar zice n'avem, n'avem nicăiri munca luminată, așa cum se face în alte țări, unde nici pământul nu e mai bun, nici omul mai deștept, și n'avem munca sfătuită, condusă, impusă. Desordinea agricolă are azi o bană jumătate de parte pe lângă neindurarea cerului. Și dacă n'am știut governa producția, să guvernăm măcar la timp economia, ca să nu isprăvim cel mai frumos vis în ororile unei revoluții pentru pâine.»

Locale. Vineri, la Înălțarea sfintei Cruci, va predica în catedrală p. *Jacob Popa*, prepozit capitular, iar Dumineca viitoare, de după Înălțarea sf. Cruci p. *Dr. Vasile Aftenie*, profesor la Academia de teologie.

— Direcțiunea cursului de cantori ne roagă să anuțăm, că sesiunea a doua a cursurilor de cantori din acest an — la care nu pot participa decât ceice au urmat și în sesiunea din primăvară — se deschide la 1 Octomvrie c. Elevii cursului au să se prezinte în Blaj pe ziua de 30 Septemvrie, când se vor face și înscrierile pentru a doua sesiune.

Pentru mărirea lui Dumnezeu. Curatorul bisericii din Telciu (eparhia Gherlei) aduce și pe această cale mulțumite sincere bunului credincios *Nicolae Homei* care după o donațiune în bani de 105 mii Lei, făcută în 1926, a dăruit acum din nou bisericii noastre de acolo un imobil în valoare de peste 200,000 Lei, — fapta grăiește dela sine și dacă mai adaugem un cuvânt este numai pentru a îndemna și pe alții la fapte similare. — Dumnezeu să-i răsplătească însutit!

Centenarul nașterii lui Tolstoi. La 10 Septemvrie c. când se împlinesc 100 ani dela nașterea marelui scriitor rus N. Tolstoi, se va inaugura la Moscova o săptămână închinată memoriei acestuia. Săptămâna Tolstoi se va deschide prin o ședință solemnă ținută la marele teatru academic al orașului, unde se va vorbi între altele și despre »Tolstoi și revoluția« și »Tolstoi și știința«. A doua zi, se va inaugura în muzeul artelor frumoase o expoziție Tolstoi, unde se vor expune între altele și toate potretele și busturile genialului rus. Tot aici se vor putea vedea în 2000 volume tot ce a scris și ce s'a scris despre Tolstoi, în 37 de limbi. La 12 Septemvrie se va face o excursie la fosta lui moșie de la Iasnaia-Poliana. La 13 Septemvrie se va ține o nouă ședință de comemorare la Căminul savanților, iar celelalte zile ale săptămânii vor fi consacrate diferitelor manifestații artistice, aranjate în memoria lui Tolstoi.

O nouă boală face ravagii. De câtva timp bântue în Grecia o nouă boală, numită »febră tropicală«, care a luat proporții înspăimântătoare. Din sursă competentă se arată că numai la Atena și la Pireu, portul dela mare al capitalei grecești, s'au înregistrat până acum peste 300,000 cazuri. Aproape nici o familie n'a fost cruțată de această boală. Ambele orașe fac impresia unor imense spitale. Epidemia a paralizat întreg comerțul, circulația căilor ferate și funcționarea tuturor instituțiilor de stat. Într'un birou, unde erau 200 funcționari, n'au mai rămas decât 20. Pierderile financiare pricinuite până acum de epidemie se evaluează la 500 milioane drahme, fiindcă la vre-o 300 prăvălii și peste 70 de uzine au trebuit să închidă porțile din cauza îmbolnăvirii personalului. Pentru stavilirea contagiunii s'au luat toate măsurile, dar răul biruie parecă toate zăgazurile.

Pentru străinii din țară Inspectoratul muncii din Sibiu ne comunică un ordin recent al Ministerului muncii, care cere tuturor străinilor așezați în țară, ca, indiferent de terminul până când au voie să petreacă aici, să facă cereri noi pentru a li-se învoi rămânerea pe mai departe în țară. Aceste cereri sunt a se face între 10—15 Septemvrie c. (pentru județul nostru la poliția DSMartin) avizându-se cei interesați, că mai târziu nu se vor primi, sub nici un cuvânt, cereri pentru autorizarea rămânerii în țară. Amănutele referitoare la felul cum sunt a se face și adjusta aceste cereri se pot afla dela toate autoritățile administrative.

Mulțumită. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Curatorul bisericii din Șieu—Odorheiu mulțumește și pe această cale pentru donațiunea de 5000 Lei, dlui *Constantin Brătianu* subsecretar de stat la prezidenție, care a participat la sfințirea bisericii noastre, făcută de curând din partea Preasfințitului Dr. Iuliu Hossu al Gherlei. — Dumnezeu să-i răsplătească.»

Telefonul „Unirii“

O. Florești. Suntem bucuroși de orice contribuție care poate fi utilizată cu folos pentru binele bisericii pe care o servim.

D. Șoimeni. Ați înțeles greșit cuvintele referitoare la chestia penziilor din comunicatul dat în numărul trecut asupra conferenței episcopicești dela 30 și 31 August. Cele »10 la sută din totalul venitelor dela stat și parohie« sunt a se înțelege tot din venitele preoților, cari singuri vor fi puși la contribuție, parohiile ca atare neavând să contribuie cu nimic la augmentarea fondului din chestiune. Iar pentruca contribuția preoților după acest venit intern (din parohii) să poată fi socotită pe bună dreptate — ca preotul din cutare parohie năcăjită din Țara Oltului, ori din altă parte, să nu fie impus la fel cu titularii parohiilor noastre mai preventuoase —, se va face, tot din partea preoțimei, o clasificare în 8—10 categorii a tuturor parohiilor, fixând la fiecare și partea de contribuție. În munca aceasta Consistoarele nu vor avea, pe cât știm, decât să armonizeze lucrările făcute din partea preoțimei.

D. București. Cunoaștem și noi hotărîrea Sfântului Sinod de a înlocui, în manualele de școală, »ziua Sămbetei« din Decalog cu expresia: »ziua de odihnă«. Nu credem însă, că ar fi potrivit să facem la fel, cu toată noua expresie redă fidel noțiunea de »sabbat«. Manualele noastre au adoptat, anume, expresiunea: »ziua Domnului«, care deși nu traduce literal vorba originalului evreesc, redă perfect intențiunea Scripturii și are marele avantaj de-a fi mult mai precisă, mai expresivă și mai frumoasă.

N. Lugoj. Am primit 200 Lei. Adresa am schimbat-o.

S. Coșiu. Confirmăm primirea sumei de Lei 650, abonament pe timpul 1. I 1925—30. VI 1928. Adresa s'a corectat.

Mulțumită publică

Familia neuitatei LUCRETIA SIMU n. ORĂȘAN, soție de protopop din Dumbrăveni-Ibașfalău, neputând răspunde numeroaselor și scumpele scrisori de condoleanță, pe aceasta cale îi roagă pe toți, cari au condolat, să primească cele mai adânc simțite mulțămiri.

(333) 1—1

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătase din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr. Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințului Carol Nr 6

(97) 48—?

□ □ RECLAMA □ □

∴ este sufletul comerțului ∴

Cea mai bogată carte de rugăciuni este Mângăierea Creștinului

de IOAN GENȚ — 550 pag. format de buzunar

Cuprinde toate rugăciunile trebuincioase de dimineața, seara, la Mănecat, Inserat, la mărturisire, cumințarea la sf. Liturgie și diverse; precum și cântările dela Inserat, Mănecat, Prohod și Cununie.

Costă 80 de Lei legată în pânză peste tot

Se poate avea la toate librăriile mai de seamă și la redacția revistei: „VESTITURUL“, Oradea, Parcul Ștefan cel Mare

Nr. 8

(565) 4—10



Antoniou Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură pentru bisericii românești

□ Atelier fondat în 1903 □

BLAJ județul Târnava-mică

TURNĂTORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungași, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, cefptuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 2—?